

Biznesi i vogël: Dixhitalizim dhe lehtësim
operacional

Programi qeverisës

2021-2025

Biznes i vogël: Dixhitalizim dhe lehtësim Operacional

2021 - 2025

- A. Analiza dhe struktura e programit deri në 2025
- B. Analiza e kuadrit rregullator, burimeve, strukturave Përgjegjëse dhe politikave në lidhje me programin
- C. Alokimet buxhetore, performanca fiskale dhe krahasimi me kapacitetet fiskale e kostot
- D. Ndikimi afatgjatë i programit në aspekte ekonomike, sociale, dhe mjedisore
- E. Vlerësimi i efektit të programit
- F. Vlerësimi i përmbushjes së programit

PËRGATITJA DHE SHPËRNDARJA

Raport progresi

Vlerësimi i programit të qeverisë 2021-2025 dhe efiçenca e menaxhimit të kostove:
1200 ditë qeverisje

Evaluation of the government program 2021-2025 and cost management efficiency:
1200 days of governance

www.polifakt.al

www.altax.al

info@altax.al

Janar 2025

Tirana, Shqipëri

Polifakt.al është një platformë e pavarur dhe e besueshme për monitorimin e realizueshmërisë së premtimeve politike. Ajo ofron analiza të detajuara mbi zbatueshmërinë financiare të angazhimeve elektorale, duke i krahasuar ato me performancën reale të qeverisë dhe alokimet dhe kufizimet buxhetore.

Pikat kyçe të Polifakt.al në vlerësimin e përmbushjes

Monitorimi i premtimeve zgjedhore dhe programeve qeverisëse

[Polifakt.al](#) ndjek sistematikisht premtimet e bëra nga liderët politikë, duke vlerësuar:

Realizueshmërinë. A janë premtimet të arritshme brenda kontekstit aktual ekonomik?

Burimet financiare. A janë ndarë burime të mjaftueshme për zbatimin e premtimeve?

Statusi i përmbushjes. Tregon nëse premtimet janë realizuar, pjesërisht realizuar, apo të përcaktuara.

Krahasimi me kapacitete fiskale dhe kostot e përmbushjes

Platforma krahason në mënyrë të vazhdueshme premtimet me ndarjen e fondeve dhe ndryshimet në Planin Buxhetor Vjetor (PBV). Kjo ndihmon në identifikimin e:

- ✓ Përputhshmërisë midis premtimeve politike dhe shpenzimeve reale.
- ✓ Transparencës dhe përgjegjshmërisë në ndarjen dhe përdorimin e fondeve qeveritare.

Raportet e progresit

[Polifakt.al](#) gjeneron raporte periodike për të dokumentuar progresin në përmbushjen e premtimeve. Këto raporte përfshijnë:

- Vlerësimin e performancës së ministrive dhe sektorëve përkatës.
- Përditësime mbi shkallën e arritjes së objektivave të qeverisë.

Kjo qasje siguron një mbikëqyrje të detajuar dhe të pavarur, duke përmirësuar llogaridhënien dhe transparencën në qeverisje.

Kushtet e përdorimit të Raportit

Qëllimi dhe përgjegjësia

Raporti shërben si bazë për hartimin e politikave ekonomike për të shmangur krizat financiare dhe për të forcuar qëndrueshmërinë ekonomike.

Çdo mendim i shprehur në raport i takon autorit dhe nuk përfaqëson pikëpamjet institucionale të ALTAX apo POLIFAKT.

Riprodhimi dhe shpërndarja

Çdo përmbajtje e këtij raporti mund të shpërndahet ose riprodhohet vetëm duke ruajtur saktësinë dhe duke cituar burimin origjinal (Qendra ALTAX).

Përmbajtja duhet të shoqërohet gjithmonë me njohjen e cilësisë së burimit në çdo lloj përdorimi.

Kushtet për përdoruesit

Përdoruesit që ndajnë raportin duhet të promovojnë pajtueshmërinë me këto kushte nga përdoruesit përfundimtarë.

Çdo tentativë për të shitur përmbajtjen, plotësisht ose pjesërisht, kërkon leje paraprake nga Qendra ALTAX.

Kufizime të përdorimit

Raporti mund të përdoret vetëm për qëllime jo-fitimprurëse.

Çdo riprodhim duhet të shoqërohet me citimin e burimit origjinal si Qendra ALTAX.

Fjalë Kyçe: #premtime zgjedhore #program qeverises #dialog deliberativ #analiza #buxheti #prioritete #politike #pergjegjshmeri financiare #transparence #kapacitete fiskale #permbushje

Kodi JEL: D72, E62, H50, P11

© Të gjitha të drejtat e rezervuara nga **Qendra ALTAX**.

Konsiderata

(Shqip) Ky dokument është një produkt i bashkëpunimit mes një grupi të gjerë kontribuesish – autorëve, ekspertëve, përpunuesve të të dhënave dhe stafit mbështetës nën drejtimin e Drejtoreshës Ekzekutive. Lexuesit dhe ndjekësit janë një komponent kyç për vijimësinë e punës.

ALTAX nëpërmjet këtij dedikimi falënderonë autorët, si kontribuesit kryesorë. Me analizën e tyre ata kanë kryer një punë të rëndësishme në modelimin dhe analizimin e problematikave ekonomike dhe politike. Nga produkti analizës kanë siguruar saktësinë dhe renditjen e të dhënave statistikore, si dhe strukturimin e argumenteve dhe përfundimeve për temën kryesore të infrastrukturës dhe transportit.

Me këtë rast falënderojmë edhe përpunuesit e të dhënave statistikore, të cilët kanë ndihmuar në ilustrimin e analizës së plotë, duke identifikuar dhe përshkruar momentet kyçe që lidhen me temat ekonomike dhe politike.

Një falënderim i veçantë është për ekspertët që bashkëpunojnë vullnetarisht me ALTAX. Nga komunikimi me ta janë marrë mendime profesionale dhe etike që kanë ndikuar në përmirësimin e dokumentit.

Një falënderim i veçantë shkon për dizajnerin për formatimin profesional të bërë këtij publikimi si dhe për ndihmën në vijimësi duke kontribuar në aksesin dhe përdorimin praktik të dokumentit nga lexuesit në aplikacionin ALTAX që mund të shkarkohet në [App Store](#) dhe [Google Play](#).

Kjo analizë është drejtuar dhe koordinuar nga Drejtoresh ekzekutive e ALTAX, e cila ka mbikëqyrur procesin e hartimit të analizës, si dhe promovimin e vizionit të organizatës nëpërmjet gjithë produkteve të ALTAX

Falënderimi i ALTAX drejtohet edhe për lexuesit dhe ndjekësit. Ata luajnë një rol të rëndësishëm për motivimin e vazhdueshëm të ALTAX në publikimin e analizave të tjera dhe në ruajtjen e objektivit për të qenë një komentator i politikave fiskale dhe ekonomike në Shqipëri dhe më gjerë.

Për komente dhe sqarime, ju mund të na kontaktoni duke shkruar tek info@altax.com

Acknowledgement

(English) This document is a product of collaboration between a wide group of contributors – authors, experts, data processors and support staff – under the leadership of the Executive Director. Readers and followers are a key component for the continuity of the work.

ALTAX through this dedication thanks the authors, as the main contributors. With their analysis, they have done an important job in modeling and analyzing economic and political issues. From the analysis product, they have ensured the accuracy and ordering of statistical data, as well as the structuring of arguments and conclusions on the main topic of infrastructure and transport.

On this occasion, we also thank the statistical data processors, who have helped illustrate the complete analysis, by identifying and describing key moments related to economic and political topics.

A special thanks goes to the experts who voluntarily cooperate with ALTAX. From communication with them, professional and ethical opinions have been obtained that have influenced the improvement of the document.

A special thanks goes to the designer for the professional formatting of this publication and for the ongoing assistance by contributing to the access and practical use of the document by readers in the ALTAX application that can be downloaded from the [App Store](#) and [Google Play](#).

This analysis was directed and coordinated by the Executive Director of ALTAX, who has overseen the process of drafting the analysis, as well as the promotion of the organization's vision through all ALTAX products

ALTAX's thanks are also addressed to its readers and followers. They play an important role in the continuous motivation of ALTAX in publishing other analyses and in maintaining the objective of being a commentator on fiscal and economic policies in Albania and beyond.

For comments and clarifications, you can contact us by writing to info@altax.com

Follow ALTAX and Polifakt on social media, Web and in our App

FISKALISTI

You are placed in our focus and
We are at your attention creating together!

ALTAX - POLIFAKT

We publish and distribute information,
ongoing analysis and studies.

ALTAX

Communicate through social media addresses

ALTAX

Watch our informative and educational videos

ALTAX.AL

Read and download unique analyses and studies

POLIFAKT.AL

Look at how many political promises have been kept.

App Store
Google Play

Download the application to have it delivered directly to your cell phone.

A relationship about the commonalities that unite us in everyday life.

Objektivi - Biznes i Vogël: Dixhitalizim dhe lehtësim operacional

Deklaratë. Biznesi i vogël nuk do të përballet më me inspektime fizike, pasi të gjitha proceset do të dixhitalizohen plotësisht.

Qëllimi. Reduktimi i ndërhyrjeve fizike dhe burokracisë për të krijuar një mjedis më të lehtë dhe transparent për bizneset e vogla.

Objektivi. Të rrisim efikasitetin, transparencën dhe mbështetjen për biznesin e vogël duke eliminuar inspektimet manuale dhe duke ofruar shërbime dixhitale të avancuara.

Biznesi i vogël nuk do ketë më inspektor te dera, nuk do ketë më kontrolle fare sepse gjithçka do jetë dixhitale

A. Analiza dhe struktura e programit deri në 2025

1. Konteksti Politik

Reformë Politike: Programi reflekton përkushtimin e qeverisë për modernizimin e administratës publike dhe uljen e burokracisë, me qëllimin e rritjes së qeverisjes digjitale. Ky angazhim mund të shërbejë si një element për forcimin e imazhit të qeverisë, sidomos duke synuar grupet e bizneseve të vogla që janë një pjesë e madhe e bazës elektorale.

Mbështetje Elektorale: Fokusimi në uljen e barrës administrative dhe lehtësimin e procedurave për bizneset e vogla ka potencial për të rritur mbështetje nga ky sektor, që mund të përdoret për përfitime politike në periudhën zgjedhore.

Rreziku Politik: Dështimi i implementimit të efektshëm të procesit dixhital mund të shërbejë si një argument i fortë për opozitën. Kjo mund të krijojë një rrezik politik të mundshëm për qeverinë, duke i dhënë mundësi kundërshtarëve për të sfiduar legjitimitetin e programit.

2. Konteksti Social

Barazia dhe Përfshirja: Lehtësimi i procedurave për bizneset e vogla mund të favorizojë mjedisin për bizneset familjare dhe ato të udhëhequra nga gratë, duke ofruar mundësi për barazi më të madhe në tregun e punës.

Besimi Publik: Eliminimi i kontrollimeve fizike nga inspektorët mund të ulë perceptimin e korrupsionit dhe të përmirësojë besimin në autoritetet qeveritare.

Rreziqe Sociale: Në zonat rurale, ku mbështetja për teknologji mund të jetë e kufizuar, mund të ketë pengesa në implementimin e procesit dixhital. Bizneset që nuk kanë mundësi për të investuar në teknologji mund të përballen me sfida të konsiderueshme.

3. Konteksti Etik

Lufta Kundër Korrupsionit: Programi synon të eliminojë mundësitë për korrupsion dhe favorizime duke zvogëluar ndërveprimet fizike. Ky është një hap i rëndësishëm për përmirësimin e transparencës dhe ndershmërisë.

Barazia në Zbatim: Sfida kryesore mbetet sigurimi që të gjitha bizneset të trajtohen në mënyrë të barabartë. Pa inspektime fizike, ka mundësi për krijimin e boshllëqeve që mund të keqinterpretohen si favorizim.

Privatësia: Sigurimi i mbrojtjes së të dhënave dhe ruajtja e informacionit personal dhe tregtar mbetet një shqetësim etik dhe duhet të mbulohet nga legjislacioni dhe masa të forta të sigurisë dixhitale.

4. Konteksti Ekonomik

Lehtësimi i Kostove: Bizneset e vogla mund të përfitojnë nga reduktimi i kostove operacionale, përfshirë kursimet në kohë dhe burime që lidhen me inspektimet fizike dhe dokumentacionin manual.

Formalizimi i Ekonomisë: Sistemet dixhitale do të ndihmojnë në rritjen e formalizimit të bizneseve të vogla dhe mund të rrisin kontributin e këtij sektori në ekonomi. Ky mund të jetë një impuls për zhvillimin e një ekonomie më të qëndrueshme.

Rreziqe për Bizneset Joformale: Bizneset që janë jashtë sistemit formal mund të hasin vështirësi në adaptimin me teknologjitë e reja. Ky është një faktor rreziku që duhet menaxhuar.

5. Konteksti Buxhetor

Investimi në Teknologji: Programi kërkon investime fillestare për zhvillimin dhe mirëmbajtjen e platformave dixhitale. Shpenzimet për këtë proces mund të jenë të konsiderueshme, por do të paguhet në afat të gjatë.

Kursimet Afatgjata: Një pjesë e madhe e kursimeve do të vijë nga ulja e numrit të inspektorëve dhe zbatimi i sistemeve dixhitale, që mund të çojnë në një administratë më të shpejtë dhe më të ulët në kostot operative.

Monitorimi dhe Mirëmbajtja: Shpenzimet për mirëmbajtjen e platformave dixhitale mund të jenë të larta në periudhën afatgjatë. Ky aspekt duhet të merret parasysh për të garantuar që investimet të kenë ndikim të qëndrueshëm.

6. Vlerësimi Ndërkombëtar dhe Rajonal

Vlerësimi Ndërkombëtar: Ky program është në përputhje me tendencat globale të dixhitalizimit dhe reformave administrative. Përcaktimi i Shqipërisë si një shembull për dixhitalizimin e proceseve administrative mund të ndihmojë në përmirësimin e imazhit të vendit në nivel ndërkombëtar.

Shqipëria mund të shërbejë si model për shtetet e tjera të Ballkanit Perëndimor që duan të zhvillojnë iniciativa të ngjashme.

Ky program është në përputhje me standardet e Bashkimit Europian për administratën publike dhe modernizimin e saj. Përputhja me këto kërkesa është një mundësi për rritjen e integritetit të Shqipërisë në BE.

7. SDG (Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm)

SDG 8 – Punësimi i Denjë dhe Rritja Ekonomike: Ky program ndihmon në përkrahjen e ndërmarrjeve të vogla dhe mikro si motorë të rritjes ekonomike dhe zhvillimit të qëndrueshëm.

SDG 9 – Inovacioni dhe Infrastruktura: Dixhitalizimi i proceseve administrative kontribuon në zhvillimin e infrastrukturës teknologjike.

SDG 16 – Paqe, Drejtësi dhe Institucione të Forta: Programi ndihmon në luftën kundër korrupsionit dhe promovon transparencën, duke mbështetur qëllimet për ndërtimin e institucioneve efektive dhe të forta.

Programi është një hap i rëndësishëm drejt modernizimit të administratës publike dhe zhvillimit të një mjedisi më të favorshëm për bizneset e vogla. Megjithatë, suksesi i tij do të varet nga implementimi i efektshëm të infrastrukturës dixhitale, mbështetja e grupeve të ndryshme të interesit, dhe menaxhimi i sfidave etike dhe teknike që mund të lindin gjatë procesit. Adaptimi gradual dhe përfshirja e të gjitha palëve të interesuara është thelbësore për rritjen e ndikimit pozitiv të këtij programi.

B. Analiza e kuadrit rregullator, burimeve, strukturave Përgjegjëse dhe politikave në lidhje me programin

1. Kuadri Rregullator

Legjislacioni i miratuar:

Ligji i ri për Tatimin mbi të Ardhurat Nr. 29/2023: Ky ligj ka krijuar mundësi për të përjashtuar bizneset e vogla me qarkullim deri në 14 milionë lekë nga tatimi mbi të ardhurat, duke stimuluar formalizimin dhe lehtësuar barrën fiskale.

Ligji ka synuar thjeshtësimin e sistemit tatimor dhe ka implementuar procesin e dixhitalizimit të procedurave. Kjo ka bërë që bizneset e vogla të kenë mundësi të përfitojnë nga një klimë fiskale më e favorshme.

Mangësi: Në zonat rurale, ku infrastruktura dhe mundësitë për teknologji janë më të kufizuara, ky ligj ka hasur vështirësi në zbatimin e plotë, pasi mbulimi i infrastrukturës dixhitale mbetet sfidë.

Ligji për Procedurat Tatimore: Amendimet për këtë ligj kanë përmirësuar proceset e raportimit dixhital dhe kanë hequr kontrollet fizike, duke sjellë një sistem më transparent për bizneset e vogla.

Ky ligj ka kontribuar në krijimin e një sistemi tatimor më të lehtë dhe të drejtpërdrejtë për bizneset e vogla. Ka ndihmuar gjithashtu në reduktimin e ndërveprimit me inspektorët.

Mangësi: Një nga sfidat kryesore mbetet ndalimi i informalitetit dhe mbikëqyrja e biznesve përmes raporteve dixhitale. Disa biznese ende mund të shmangin detyrimet duke përdorur metoda të ndryshme.

Vendime të Këshillit të Ministrave (VKM): VKM-të që lidhen me platformën e-Albania dhe integrimin e shërbimeve tatimore online kanë mbështetur dixhitalizimin, por përdorimi i plotë ka qenë më i dukshëm në qytetet kryesore.

Shërbimet e tatimeve online janë dixhitalizuar, përmirësuar qasjen dhe e kanë bërë më të lehtë për bizneset të kryejnë procedura administrative.

Mangësi: Përdorueshmëria e platformave ka qenë e ulët në zonat me akses të kufizuar në internet dhe ku infrastruktura teknologjike është më e dobët.

Rregullore të Ministrisë së Financave: Ato janë miratuar për të harmonizuar politikat fiskale dhe teknologjike dhe për të lehtësuar bashkëpunimin ndërmjet strukturave përkatëse.

Kanë përmirësuar koordinimin ndërmjet autoriteteve përgjegjëse për administratën tatimore dhe ka ndihmuar në implementimin e disa politikave fiskale.

Mangësi: Megjithatë, nuk ka ende një mekanizëm efektiv për monitorimin e përmbushjes së detyrimeve nga bizneset dhe për të siguruar që zbatimi të jetë i plotë.

2. Burimet dhe Strukturat Përgjegjëse

Burimet financiare:

Alokimet buxhetore (2021-2024): Fondet për dixhitalizimin e sistemit tatimor janë rritur, me një fokus të veçantë në zhvillimin e platformave dixhitale si e-Albania dhe e-Filing.

Në vitin 2022, janë përdorur 1.2 miliardë lekë për dixhitalizim, ndërsa në vitin 2023 kjo shumë u rrit në 1.5 miliardë lekë.

Mangësi: Pavarësisht rritjes së investimeve, ka mungesa në shpërndarjen e barabartë të këtyre fondeve midis rajoneve, duke krijuar diferenca në zhvillimin e infrastrukturës dixhitale.

Burimet njerëzore:

Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve (DPT): DPT është përgjegjëse për zbatimin e reformave dhe mirëmbajtjen e sistemeve dixhitale. Një fokus ka qenë rritja e kapaciteteve teknike dhe trajnimet për stafin.

Realizim: Ka pasur rritje të numrit të trajtimeve dhe përmirësime në aftësitë teknike të stafit.

Mangësi: Mungesa e stafit të kualifikuar në nivel vendor dhe rajonal ka penguar monitorimin e reformës dhe ka kufizuar mbështetjen për bizneset në zonat e largëta.

3. Politikat dhe Strategjitë Sektoriale

Politikat sektoriale:

Strategjia e Formalizimit të Ekonomisë (2021-2025): Synon integrimin e bizneseve të vogla në sistemin formal përmes stimulimeve fiskale dhe dixhitalizimit.

Përmbushje: Kjo strategji ka rritur regjistrimin e bizneseve të reja me 20% midis 2021-2023, duke ndihmuar në përmirësimin e klimës së biznesit dhe në rritjen e formalizimit.

Mangësi: Sfidat mbeten për sektorin e bujqësisë dhe shërbimeve, ku ende ka një shkallë të lartë informaliteti.

Strategjia e Dixhitalizimit të Administratës Publike: Kjo strategji synon transformimin dixhital të administratës publike deri në vitin 2025.

Përmbushje: Platforma si e-Albania kanë thjeshtësuar disa procese administrative dhe kanë ofruar mundësi më të lehta për qytetarët dhe bizneset për të kryer shërbime.

Mangësi: Kapaciteti i ulët për mirëmbajtje dhe adaptim të shërbimeve për nevojat dinamike të biznesit është një pengesë për përmirësimin e qëndrueshëm të sistemit.

Strategji të tjera ndërsektoriale:

Politikat rajonale: Investimet në infrastrukturën dixhitale nuk janë shpërndarë barabartë ndërmjet qyteteve dhe zonave rurale, duke thelluar diferencat mes tyre.

Politikat për arsimin dhe trajnimin: Mungon një plan gjithëpërfshirës për edukimin dhe trajnimin e sipërmarrësve të vegjël për përdorimin e teknologjisë, duke kufizuar mundësinë e shfrytëzimit të plotë të mundësive dixhitale.

4. Kërkesat dhe Nevojat

Kërkesa për dixhitalizim:

Zhvillimi i infrastrukturës më të përhapur për internetin me shpejtësi të lartë në zonat rurale është një kërkesë urgjente për të siguruar që të gjithë bizneset të kenë mundësi të përdorin platformat dixhitale për raportim tatimor dhe shërbime të tjera.

Rritja e përfshirjes së bizneseve të vogla në platformat online dhe të sigurta për raportim tatimor është një nevojë thelbësore për të përmirësuar nivelin e formalizimit dhe mbledhjen e tatimeve.

Nevojat për burime:

Financiare: Investime më të mëdha në zhvillimin e teknologjisë dhe për subvencionimin e trajnimeve për sipërmarrësit janë të domosdoshme për të siguruar një kalim më të shpejtë në një ekonomi digjitale.

Njerëzore: Nevoja për trajnime më të shumta dhe zhvillimin e aftësive të inspektorëve dhe stafit të administratës tatimore është një hap i rëndësishëm për mbikëqyrjen e reformës dhe ruajtjen e integritetit të sistemeve dixhitale.

5. Përbushja e Objektivave

Sukseset:

Ligji i ri Nr. 29/2023 dhe dixhitalizimi kanë sjellë përmirësime të konsiderueshme në klimën e biznesit për ndërmarrjet e vogla.

Transparenca është rritur dhe janë reduktuar kontrollet fizike në disa rajone, duke e bërë më të thjeshtë për bizneset të përbushin detyrimet e tyre.

Dobësitë:

Zbatimi i ligjit mbetet i pabarabartë midis rajoneve dhe bizneseve të ndryshme. Zonat rurale dhe disa kategori biznesesh ende kanë vështirësi në implementimin e reformave.

Mungon një mekanizëm i qartë për matjen e efektivitetit të reformave në nivel rajonal dhe sektorial, duke pamundësuar vlerësimin e saktë të ndikimit të politikave.

C. Alokimet buxhetore, performanca fiskale dhe krahasimi me kapacitetet fiskale e kostot

Për të ofruar një analizë më të detajuar dhe të saktë lidhur me realizimin e programit "Biznesi i vogël nuk do ketë më inspektor te dera, nuk do ketë më kontrole fare sepse gjithçka do jetë dixhitale", duke përdorur të dhëna faktike dhe projekt-buxhetin për vitin 2025, është e nevojshme të shqyrtojmë elementët kyç që ndikojnë në këtë proces dhe t'i lidhim ato me përparimet dhe sfidat e deritanishme. Më poshtë paraqesim një analizë të thelluar me shembuj dhe realizime, të mbështetura në të dhënat faktike.

1. Statusi i Programit dhe Performanca e Deritanishme

Në periudhën 2021-2024, Shqipëria ka ndërmarrë hapa të rëndësishëm për dixhitalizimin e administratës fiskale dhe të shërbimeve për bizneset e vogla. Programi është ende në progres, duke synuar rritjen e transparencës dhe eliminimin e vizitave fizike të inspektorëve.

Platforma e-Albania: Në vitin 2023, Shqipëria ka rritur numrin e shërbimeve të dixhitalizuara për bizneset, duke arritur në mbi 150 shërbime për bizneset e vogla, si regjistrimi i bizneseve, dorëzimi i deklaratave tatimore, dhe aplikimi për leje ndërtimi.

Sistemi Elektronik i Faturave (e-Fatura): Ky sistem u lançua në vitin 2022, dhe synon eliminimin e inspektimeve fizike për bizneset e vogla duke i mundësuar atyre të krijojnë dhe dërgojnë fatura në mënyrë dixhitale. Kjo ka ulur shpenzimet operative për bizneset dhe ka përmirësuar raportimin tatimor.

Në vitin 2023, rreth **60%** e bizneseve të vogla përdornin sistemin e-Fatura për të dërguar dhe menaxhuar faturat, një rritje prej **15%** krahasuar me vitin 2022.

Të ardhurat nga tatimet: Sipas të dhënave të Ministrisë së Financave, në vitin 2023 të ardhurat nga tatimet përmes platformave dixhitale arritën në **490 milionë lekë**, një rritje prej **8%** krahasuar me vitin 2022.

2. Kostot dhe Alokimet Buxhetore për Programin në 2025

Projekt Buxheti 2025: Për vitin 2025, **Buxheti i Shtetit** ka parashikuar një rritje të alokimeve për sektorin e teknologjisë dhe administratës publike. Sipas relacionit të **Projekt-Buxhetit 2025**, për programin e dixhitalizimit të administratës dhe shërbimeve për bizneset e vogla janë alokuar **2,5 miliardë lekë**.

Ky fond do të përdoret për:

- **Përmirësimin e infrastrukturës dixhitale** për sistemet e administratës tatimore.
- **Trajnimin dhe zhvillimin e kapaciteteve të stafit të administratës** për të mundësuar një zbatim më efikas të shërbimeve dixhitale.
- **Përmirësimi i sigurisë kibernetike** për të mbrojtur të dhënat e bizneseve dhe qytetarëve.

3. Krahasimi i Alokimeve Buxhetore dhe Kapacitetet Fiskale (2021-2025)

Alokimet Buxhetore për Teknologjinë dhe Dixhitalizimin (2021-2025):

Sipas Buxhetit për 2024 u alokuan **1.8 miliardë lekë** për modernizimin e sistemeve dixhitale dhe dixhitalizimin e administratës fiskale.

Pritet një rritje e alokimeve për teknologjinë në vlerën **2.5 miliardë lekë në 2025**, me fokus në përmirësimin e infrastrukturës dhe sigurimin e trajnimeve për institucionet që menaxhojnë shërbimet për bizneset e vogla.

Të Ardhurat dhe Shpenzimet Buxhetore:

Të ardhurat për vitin 2025 janë parashikuar në **730 miliardë lekë**, ndërsa shpenzimet në **800 miliardë lekë**, duke krijuar një deficit prej **70 miliardë lekë**.

Rreth **10%** e këtij deficiti parashikohet të mbulohet nga investimet në sektore si **teknologjia** dhe **shërbimet publike**, ku përfshihet dixhitalizimi i administratës tatimore dhe reduktimi i kontrolleve fizike për bizneset e vogla.

4. Vlerësimi i Performancës dhe Angazhimi i Sektorit Privat

Rritja e Pjesëmarrjes së Bizneseve në Sistemet Dixhitale:

Sistemi e-Fatura ka dëshmuar sukses të konsiderueshëm, me një **përfshirje të biznesit të vogël në sistem** që ka arritur në **70%** në vitin 2024, një rritje nga **50%** në vitin 2022.

Pjesëmarrja e bizneseve në platformën e-Albania është rritur gjithashtu me **20%** gjatë periudhës 2023-2024, duke arritur një nivel të lartë të integritimit në sistemet e administratës publike dixhitale.

Bizneset e vogla tani mund të dorëzojnë deklaratat e tatimeve, të marrin leje ndërtimi dhe të kryejnë të tjera shërbime të nevojshme për operimin e tyre, pa pasur nevojë për vizita fizike nga inspektorët.

5. Krahasimi me Treguesit Ndërkombëtarë dhe Raportet Ndërkombëtare

Sipas **raportit të Departamentit të Shtetit Amerikan (DASH) për 2024**, Shqipëria ka bërë përpjekje të konsiderueshme për të përmirësuar administratën dhe klimën e biznesit përmes reformave fiskale dhe dixhitalizimit. Megjithatë, pranohet se shqetësimet lidhur me **korrupsionin** dhe **kufizimet infrastrukturore** mbeten pengesa kryesore për një zbatim të plotë dhe efikas të këtyre politikave.

6. Faktorët që Ndikojnë në Zbatimin e Programit dhe Sfidat e Mbërritjes në 2025

Afatet e Implementimit: Shtrirja e plote e sistemit dixhital për bizneset e vogla mund të vonohet për shkak të nevojës për përmirësimin e kapaciteteve teknologjike dhe përgatitjen e administratës publike.

Pavarësisht rritjes së buxhetit për 2025, **kapacitetet fiskale** mund të kufizojnë mundësitë për alokime të mëtejshme nëse deficiti buxhetor vazhdon të rritet.

Në periudhën 2021-2024, programi për dixhitalizimin e shërbimeve për bizneset e vogla është në progres dhe ka shënuar disa realizime të rëndësishme, si implementimi i sistemit e-Fatura dhe rritja e përdorimit të platformës e-Albania.

Megjithatë, për të arritur një realizim të plotë të programit deri në vitin 2025, do të kërkohen investime të mëdha në infrastrukturë, kapacitete njerëzore dhe menaxhim efektiv të burimeve financiare.

D. Ndikimi afatgjatë i programit në aspekte ekonomike, sociale, dhe mjedisore

Për të analizuar dhe vlerësuar ndikimin afatgjatë të programit "Biznesi i vogël nuk do ketë më inspektor të dera, nuk do ketë më kontrolle fare sepse gjithçka do jetë dixhitale" është e rëndësishme të shqyrtojmë jo vetëm aspekte ekonomike, sociale, dhe mjedisore, por edhe faktorë të tjerë si kuadri rregullator, burimet, strukturat përgjegjëse dhe politikat sektoriale që mund të ndikojnë në realizimin e këtij programi.

Kjo analizë do të përfshijë edhe identifikimin e rreziqeve dhe mundësive që dalin nga kjo reformë dhe mënyrën si janë përmbushur këto kërkesa në lidhje me programin deri në vitin 2024.

1. Ndikimi në Zhvillimin e Qëndrueshëm

Ekonomik

Pozitiv:

Reduktimi i barrës administrative: Programi ka arritur të ulë ndjeshëm barrën administrative për bizneset e vogla përmes përdorimit të platformave dixhitale si e-Albania. Kjo ka rritur efikasitetin e bizneseve dhe ka ulur kostot operative.

Formalizimi i ekonomisë: Dixhitalizimi ka kontribuar në rritjen e nivelit të formalizimit të biznesit të vogël, duke sjellë përfitime për shtetin në formën e të ardhurave shtesë nga taksat dhe përmbushja e detyrimeve tatimore.

Rritja e inovacionit: Bizneset janë stimuluar të adoptojnë teknologji të reja për përmirësimin e proceseve të tyre dhe për rritjen e konkurrencës.

Negativ:

Mungesa e aksesit në teknologji: Në disa zona rurale dhe për biznese që nuk kanë mundësi të investojnë në infrastrukturë dixhitale, përfitimet nga ky program janë më të kufizuara. Kjo krijon një hendek të mundshëm mes rajoneve urbane dhe atyre rurale.

Social

Pozitiv:

Barazia në shërbime: Përdorimi i platformave dixhitale ka mundësuar një trajtim më të barabartë për bizneset e vogla, duke reduktuar mundësinë e diskriminimit dhe korrupsionit, që shpesh ndodhte me administratën tradicionale.

Trajnime dhe rritje kapacitetesh: Qeveria ka ofruar mundësi trajnimi për përdorimin e platformave dixhitale, duke rritur aftësitë teknologjike të punonjësve të bizneseve dhe administratës publike.

Negativ:

Barrierat për shtresat vulnerabël: Bizneset që drejtohen nga persona me nivele të ulëta arsimimi ose të moshuar, kanë hasur vështirësi të mëdha në adaptimin e teknologjisë. Ky segment i popullsisë shpesh ka nevojë për mbështetje shtesë në trajnim dhe akses në teknologji.

Mjedisor

Pozitiv:

Reduktimi i përdorimit të letrës: Kalimi në shërbime dixhitale ka ndihmuar në uljen e përdorimit të materialeve fizike si dokumentet me letër, duke kontribuar në mbrojtjen e mjedisit.

Reduktimi i udhëtimeve: Bizneset nuk kanë më nevojë të udhëtojnë për të përmbushur detyrimet administrative, çka ka ndihmuar në uljen e emetimeve të karbonit dhe ka reduktuar ndotjen.

2. Shpërndarja e Efektit në Rajone, Industri dhe Popullsi

Rajonet

Qytetet e mëdha (Tirana, Durrësi, Shkodra): Përdorimi i platformave dixhitale ka qenë më i përhapur dhe ka dhënë përfitime më të mëdha në këto zona, për shkak të infrastrukturës dixhitale më të zhvilluar.

Zonat rurale: Mungesa e internetit të shpejtë dhe infrastrukturës dixhitale ka penguar përfitimet në këto zona. Kjo ka krijuar një hendek në përfitimet e këtij programi mes qyteteve dhe zonave rurale.

Industritë

Spektori i shërbimeve: Ky sektor ka përfituar më shumë, pasi proceset administrative si deklaratat tatimore dhe regjistrimet janë kryer lehtësisht në mënyrë dixhitale.

Spektori i bujqësisë dhe artizanatit: Këto industri kanë hasur vështirësi në adaptimin me sistemet dixhitale, duke qenë se natyra e proceseve dhe kompleksiteti i punës kërkon trajtime dhe asistencë shtesë për t'u përfshirë në platforma dixhitale.

Shtresat e popullsisë

Përfituesit kryesorë: Bizneset e vogla dhe mikro në zonat urbane, të drejtuara nga të rinj ose persona me njohuri teknologjike, kanë përfituar më shumë nga ky program.

Grupet e cënueshme: Gratë, të moshuarit dhe komunitetet rurale janë përballur me pengesa të mëdha, për shkak të mungesës së aftësive teknologjike dhe burimeve për të adoptuar sistemet dixhitale.

3. Rreziqet dhe Mundësitë

Rreziqet:

Hendeku dixhital: Pabarazia në aksesin dhe përdorimin e teknologjisë mund të krijojë disavantazhe për bizneset në zonat rurale dhe për ata që kanë më pak mundësi për t'u adaptuar me sistemet dixhitale.

Mungesa e kapaciteteve institucionale: Korrupsioni dhe mungesa e burimeve të trajnuara për zbatimin e programit janë sfida të mëdha që mund të ndikojnë në suksesin e këtij programi.

Mospërputhja ligjore: Ligjet dhe rregulloret ekzistuese shpesh nuk janë harmonizuar me kërkesat e dixhitalizimit, duke krijuar pengesa në implementimin e plotë të këtij programi.

Mundësitë:

Rritja e formalizimit: Programi ka potencialin të rrisë nivelin e formalizimit të aktiviteteve të biznesit dhe të sjellë rritje të të ardhurave për shtetin përmes formalizimit dhe përmbushjes së detyrimeve tatimore.

Mbështetje ndërkombëtare: Shqipëria mund të përfitojë nga mbështetje financiare dhe asistencë teknike nga Bashkimi Evropian dhe organizata të tjera ndërkombëtare për të përmirësuar infrastrukturën dixhitale dhe për të siguruar një implementim më të gjerë.

Zhvillimi rajonal: Investimet në infrastrukturën dixhitale mund të ndihmojnë në zvogëlimin e pabarazive rajonale dhe krijimin e mundësive për zhvillimin ekonomik në zonat rurale.

E. Vlerësimi i efektit të programit

1. Perceptimi në Ambjentin Ekonomik

Përparësitë dhe Efektet Pozitive

Reduktimi i Barrës Fiskale dhe Administratës:

Shumë sipërmarrës të vegjël kanë vlerësuar thjeshtësimin e procedurave tatimore dhe heqjen e inspektorëve fizikë. Kjo ka sjellë rritje të transparencës dhe ka stimuluar formalizimin e bizneseve të vogla. Sipas Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve (DPT), numri i bizneseve të regjistruara ka ulet me 15% më shumë në vitin 2023 krahasuar me vitin 2022.

Ndikimi: Rritja e numrit të bizneseve të regjistruara sugjeron një përmirësim të formalizimit të ekonomisë. Kjo ndihmon në rritjen e të ardhurave tatimore dhe në mbrojtjen e konsumatorëve.

Rritja e Pjesëmarrjes në Ekonominë Formale:

Bizneset në sektorët e IT dhe turizmit kanë përfituar më shumë nga dixhitalizimi, duke rritur efikasitetin dhe duke lehtësuar ndërveprimin me administratën tatimore. Shembujt e suksesit janë më të dukshëm në qytetet kryesore si Tiranë dhe Durrës.

Ndikimi: Ka krijuar mundësi për rritjen e produktivitetit, veçanërisht në sektorët që janë më të integruar në ekonomi dixhitale, duke e bërë më të lehtë për sipërmarrësit të merren me administratën dhe të fokusohen në zhvillimin e biznesit.

Mangësitë dhe Sfidat Ekonomike

Bizneset Informale dhe Zona Rurale:

Bizneset e vogla, sidomos ato në zonat rurale, vazhdojnë të përballen me pengesa të mëdha në dixhitalizim për shkak të mungesës së infrastrukturës dhe aksesit në internet. Ky fenomen është më i theksuar në sektorët e bujqësisë dhe fasonëve, ku ka ende një pjesë të konsiderueshme të bizneseve që operojnë në hije.

Ndikimi: Dështimi në dixhitalizimin e këtyre bizneseve ka bërë që informaliteti të vazhdojë të jetë një problem i madh, duke e vështirësuar mbledhjen e të ardhurave dhe krijimin e një ekonomie të qëndrueshme.

2. Perceptimi në Ambjentin Social

Përmirësimi i Kushtet e Punës dhe Punësimi

Nxitja e Formalizimit dhe Respektimi i Kodit të Punës:

Programi ka kontribuar në përmirësimin e kushteve të punës dhe forcimin e respektimit të Kodit të Punës, sidomos në sektorët e turizmit dhe shërbimeve. Lehtësitë për raportimin dhe sigurimin e të drejtave të punonjësve kanë rritur nivelin e formalizimit të marrëdhënieve të punës.

Ndikimi: Formalizimi ka kontribuar në përmirësimin e kushteve të punës dhe në uljen e abuzimeve në sektorin e punës, duke ofruar mundësi më të mira për punonjësit për të siguruar të drejtat e tyre.

Sfida Sociale – Pjesëmarrësit e Varfër dhe Pabarazia

Grupi i punonjësve dhe sipërmarrësve në zonat rurale dhe ato me të ardhura të ulëta është i pafavorshëm për të përfituar nga mundësitë që ofron dixhitalizimi për shkak të mungesës së njohurive dhe kapaciteteve për përdorimin e teknologjisë.

Ndikimi: Pabarazitë shoqërore dhe ekonomike janë përkeqësuar, pasi ata që kanë akses të kufizuar në teknologji nuk kanë mundësi të adaptohen në kërkesat e reja dixhitale, duke i lënë ata jashtë sistemit të formalizuar.

3. Perceptimi dhe Qasjet Institucionale

Institucionet dhe Zbatimi i Programit:

Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve (DPT)

DPT ka zhvilluar fushata informuese dhe ka ofruar mundësi trajnimi për bizneset për të kaluar në sistemin dixhital. Megjithatë, përdorimi i platformës e-Albania ka qenë më i lartë në qytetet kryesore si Tiranë, Durrës dhe Shkodër, ndërsa zona rurale ka pasur më shumë sfida.

Ndikimi: Duket se DPT ka bërë përpjekje të vazhdueshme për të mbështetur bizneset, por ende ka një diferencë të madhe në përdorimin e platformave në qytetet dhe zonat rurale.

Komentet e Medias dhe Shoqërisë Civile

Media dhe Shoqëria Civile:

Mediat kanë raportuar për një rritje të numrit të bizneseve të regjistruara në sistemin e e-Albania, por gjithashtu kanë ngritur shqetësime për përjashtimet dhe mungesën e përfshirjes të disa kategorive të bizneseve, si ata në zonat rurale dhe ata me të ardhura të ulëta.

Ndikimi: Media dhe shoqëria civile kanë theksuar se, ndërsa transparencja është rritur, janë evidente pabarazitë që kanë lindur për shkak të mos përfshirjes së të gjitha bizneseve dhe grupeve shoqërore në procesin e dixhitalizimit.

4. Perceptimi në Kushtet e Informalitetit, Pastrimit të Parave dhe Produktivitetit

Informaliteti dhe Pastrimi i Parave

Informaliteti mbetet një problem i madh. Bizneset e vogla, sidomos ato në sektorët e fasonëve dhe ushqimit, vazhdojnë të operojnë jashtë sistemit dhe nuk janë regjistruar për shkak të taksave të ulëta dhe procedurave të lehta për të operuar jashtë sistemit. Megjithatë, dixhitalizimi ka rritur transparencën dhe ka ulur mundësitë për pastrimin e parave.

Ndikimi: Pavarësisht përpjekjeve për të reduktuar informalitetin, ka ende një pjesë të madhe të sektorëve që janë jashtë sistemit, ndërkohë që platforma dixhitale ka kontribuar në rritjen e transparencës dhe ka bërë më të vështirë pastrimin e parave.

Produktiviteti

Programi ka kontribuar në një rritje të moderuar të produktivitetit për bizneset që janë regjistruar dhe që operojnë me teknologji moderne.

Ndikimi: Bizneset që kanë investuar në dixhitalizim dhe janë pjesë e sistemeve të menaxhimit të informacionit janë më efikase dhe kanë mundësi të zgjerohen, duke kontribuar në rritjen e produktivitetit në disa sektorë të ekonomisë.

Programi ka kontribuar në rritjen e formalizimit të biznesit dhe përmirësimin e produktivitetit. Ka stimuluar rritjen e regjistrimit të bizneseve dhe ka bërë të mundur një nivel më të lartë transparence dhe mbrojtje për punonjësit dhe konsumatorët.

Informaliteti dhe mos përfshirja e plotë e grupeve vulnerabël dhe bizneseve të vogla, sidomos në zonat rurale, janë sfida të mëdha që mbeten të paadresuara plotësisht. Pabarazitë në aksesin ndaj teknologjisë dhe nevoja për më shumë mbështetje dhe trajnim për ata që janë në kushte të vështira, janë të dukshme dhe kërkojnë një qasje më gjithëpërfshirëse.

F. Vlerësimi i përmbushjes së programit

Për të vlerësuar përmbushjen e këtij programi dhe ndikimin e tij në zhvillimin e biznesit të vogël në Shqipëri, do të analizojmë disa faktorë kryesorë të përmbushjes së objektivave dhe rezultatet e deritanishme duke përdorur të dhëna dhe raporte nga burime të ndryshme të besueshme si Banka Botërore, FMN, Komisioni Europian dhe organizata të shoqërisë civile.

1. Arritjet Sasiore

Përmbushja e Treguesve Sasiore

Bizneset e regjistruara dhe të dixhitalizuara:

Në vitin 2023, më shumë se 30,000 biznese të vogla dhe të mesme janë regjistruar në platformën e-Albania, duke shënuar një rritje prej 15% krahasuar me vitin 2022. Ky është një

sukses i rëndësishëm, pasi tregon një kalim të bizneseve në sistemin formal dhe përdorimin e platformave dixhitale.

Shembuj dhe Krahasime: Sektori i shërbimeve dhe IT ka pasur një rritje të dukshme të regjistrimeve dhe aktivitetit online. Për shembull, bizneset në sektorin IT dhe shërbimet online kanë pasur mundësi të rritin aktivitetin e tyre përmes shërbimeve fiskale dhe administrative dixhitale. Kjo është një tendencë që është vënë re edhe në vende të tjera të Ballkanit, si Serbia dhe Maqedonia e Veriut, ku ka pasur një kalim i ngjashëm drejt dixhitalizimit, por Shqipëria ka marrë hapa të shpejtë në këtë drejtim, me rritje të numrit të bizneseve të regjistruara.

Rritja e numrit të transaksioneve dixhitale dhe përmirësimi i menaxhimit të tatimeve:

Përdorimi i platformës "e-Filing" për raportimin dhe pagesën e tatimeve është rritur me 40% në vitin 2023 krahasuar me vitin 2022. Ky është një tregues se bizneset po përfitonin gjithnjë e më shumë nga mundësitë që ofron dixhitalizimi për të raportuar dhe paguar taksat në mënyrë më të shpejtë dhe më efikase.

Shembuj dhe Krahasime: Bizneset e vogla në sektorët e shërbimeve dhe turizmit kanë pasur një rritje të konsiderueshme të transaksioneve përmes platformave dixhitale. Shembuj të tillë janë vërejtur gjithashtu në vende të tjera të rajonit, ku dixhitalizimi ka ndihmuar në rritjen e numrit të transaksioneve dhe ka ulur kostot administrative për bizneset.

2. Përafrimi me Zotimet Financiare

Alokimi i Buxhetit dhe Konsolidimi i Financave

Përmbushja e Pritshmërive Buxhetore:

Buxheti për implementimin e programit është rritur vit pas viti. Në vitin 2023, ai ishte 10% më i lartë krahasuar me vitin 2022, duke theksuar një angazhim të shtuar për dixhitalizimin e administratës. Megjithatë, ka pasur disa probleme me përdorimin e plotë të fondeve, me disa projekte që janë vonuar për shkak të procedurave të tenderimit dhe mungesës së kapaciteteve administrative.

Shembuj dhe Krahasime: Përvoja nga vendet e tjera të rajonit tregon se vonesat në proceset e tenderimit janë një problem i zakonshëm, që ngadalëson implementimin e projekteve të mëdha të dixhitalizimit. Për shembull, Maqedonia e Veriut ka hasur në të njëjtat sfida gjatë implementimit të sistemeve të ngjashme, ku vonesat kanë ndikuar në përmbushjen e objektivave të projektit.

Raportet e FMN-së dhe të Bankës Botërore:

Raportet e Bankës Botërore dhe FMN-së kanë vlerësuar përpjekjet për dixhitalizimin, por gjithashtu kanë ngritur shqetësime për përdorimin e fondeve dhe nevojën për një menaxhim më të strukturuar të projekteve. FMN ka rekomanduar që Shqipëria të përmirësojë menaxhimin e projekteve dhe të shfrytëzojë më mirë burimet financiare.

Shembuj dhe Krahasime: Vendet që kanë pasur sukses në dixhitalizim, si Estoninë dhe Gjeorgjinë, kanë investuar mjaft në menaxhimin efikas të fondeve dhe kanë pasur një fokus të veçantë në zhvillimin e kapaciteteve institucionale për implementimin e projekteve.

3. Afati Kohor i Zbatimit

Vonesat dhe Sfidat në Afatet Kohore

Përmbushja e Afateve:

Ky program ka hasur në vonesa, veçanërisht në zbatimin e disa aktiviteteve kyçe si mbështetja për trajnimin dhe kalimin e bizneseve në sistemin dixhital. Në vitin 2022, ishte parashikuar që të gjitha shërbimet tatimore të ishin të disponueshme për bizneset e vogla në platformën e-Albania, por ka pasur një vonesë prej gjashtë muajsh për disa sektorë. Kjo ka ndikuar në angazhimin dhe përgatitjen e bizneseve për kalimin në sistemin dixhital.

Shembuj dhe Krahasime: Disa shtete të tjera, si Serbia dhe Bosnja, kanë përjetuar vonesa të ngjashme në projekte të tilla dixhitale, por janë përpjekur të zgjidhin këto probleme duke angazhuar partnerë ndërkombëtarë për të mbështetur menaxhimin e projekteve.

Raportet e Komisionit European (KE)

Raportet e KE-së theksojnë se Shqipëria ka bërë përparim në dixhitalizimin e administratës, por ka nevojë për një koordinim më të mirë dhe një menaxhim më të strukturuar të projekteve të implementuara. Vonesat në koordinimin e projekteve kanë ndikuar në përmbushjen e afateve të planifikuara.

Shembuj dhe Krahasime: Vendosja e një strukture më të qartë dhe transparente të menaxhimit të projekteve ka treguar rezultate pozitive në vendet e BE-së, si Holanda dhe Suedia, ku janë përdorur platforma menaxhimi të avancuara për të monitoruar dhe përshpejtuar implementimin.

4. Rimarrja e Investimit në Ekonomi dhe Ndikimi në Arritjen e Objektivave

Rimarrja e Investimeve dhe Rritja e Produktivitetit

Kthimi i Investimeve në Ekonomi:

Programi ka kontribuar në përmirësimin e ambientit të biznesit, duke rritur mundësinë e aksesit të bizneseve në shërbime fiskale dhe administrative. Sipas raporteve të Dhomave të Tregtisë dhe FMN-së, dixhitalizimi ka kontribuar në rritjen e efikasitetit dhe produktivitetit të bizneseve. Sektori i turizmit dhe shërbimet online kanë pasur një rritje prej 25% në vitin 2023.

Shembuj dhe Krahasime: Përdorimi i platformave dixhitale për të raportuar dhe paguar taksat ka ndihmuar shumë biznese të vogla të rrisin efikasitetin dhe të ulëng kostot operative, një tendencë e dukshme gjithashtu në vendet e zhvilluara si SHBA dhe Kanada, ku dixhitalizimi ka rritur përfitimet për sektorët e shërbimeve.

5. Cilësia e Zbatimit

Cilësia e Implementimit dhe Monitorimi

Vonesat në Zbatimin e Disa Projekteve:

Disa biznese kanë raportuar probleme me ndërprerjet e shërbimeve të internetit dhe mungesën e ndihmës teknike nga autoritetet. Ky ka qenë një faktor që ka ngadalësuar kalimin në platformën dixhitale.

Shembuj dhe Krahasime: Kjo është një çështje që është hasur gjithashtu në vende të tjera të Ballkanit, si Maqedonia e Veriut, ku ndërprerjet e shërbimeve janë shkaktuar nga mungesa e infrastrukturës së duhur.

6. Komentet nga Palët e Interesuara dhe Ndikimi në Komunitet

Komentet e Shoqërisë Civile dhe Sindikatave

Shoqëria civile dhe sindikatat kanë mbështetur dixhitalizimin, por kanë ngritur shqetësime për përjashtimin e grupeve vulnerabël dhe bizneseve që nuk kanë infrastrukturën e nevojshme për të përfitur nga këto shërbime. Kjo është një shqetësim i zakonshëm në vendet që kalojnë në dixhitalizim të shërbimeve, ku pjesa më e madhe e grupeve janë ndoshta të papërgatitura për këtë kalim.

Kjo analizë thekson përparimet që janë bërë, por gjithashtu evidenton disa nga sfidat që ende mbeten në zbatimin e plotë të programit dhe përmbushjen e objektivave të tij.

Programi ka përparuar, por evidenton disa sfida që pengojnë zbatimin e plotë

Për të vlerësuar përmbushjen e programit "Biznesi i vogël nuk do ketë më inspektor te dera, nuk do ketë më kontrollë fare sepse gjithçka do jetë dixhitale" deri në vitin 2025, mund të përdorim një analizë të hollësishme mbi elementet kryesore të programit, duke marrë parasysh përparimet dhe sfidat e identifikuara. Bazuar në informacionin dhe të dhënat e paraqitura, mund të ndjekim një vlerësim të përqindjeve për çdo element të vlerësuar:

1. Arritjet Sasiore (30%)

Bizneset e regjistruara dhe të dixhitalizuara:

Përmbushja: 85% (Rritja e regjistrimeve të bizneseve është një progres i rëndësishëm, me 30,000 biznese të regjistruara deri në 2023 dhe një rritje prej 15% në krahasim me vitin 2022).

Sfida: Rritja është pozitive, por duhet të sigurohet përfshirja e bizneseve nga të gjitha sektorët dhe nga zonat më të prapambetura.

Rritja e numrit të transaksioneve dixhitale dhe përmirësimi i menaxhimit të tatimeve:

Përmbushja: 80% (Përdorimi i platformës "e-Filing" është rritur me 40%, por nevojiten më shumë përpjekje për të përfshirë të gjitha kategoritë e biznesit dhe për të minimizuar problemet teknike).

Sfida: Nevojiten përmirësime në infrastruktura dhe mbështetje për bizneset që nuk kanë qasje të mjaftueshme në teknologji.

Përmbledhje për arritjet sasore: 82%

2. Përafrimi me zotimet Financiare (20%)

Përmbushja e pritshmërive buxhetore:

Përmbushja: 70% (Përprojekjet për të alokuar fonde për projektet e dixhitalizimit janë pozitive, por ka pasur vonesa në përdorimin e plotë të fondeve dhe disa projekte janë shtyrë).

Sfida: Shpenzimi i fondeve është ngadalësuar nga procedurat e tenderimit dhe mungesa e kapaciteteve.

Raportet e FMN dhe Bankës Botërore:

Përmbushja: 80% (Vlerësimi është pozitiv, por rekomandimet e FMN-së dhe Bankës Botërore sugjerojnë përmirësime të menjhimit të fondeve).

Përmbledhje për përafrimin me zotimet Financiare: 75%

3. Afati Kohor i zbatimit (20%)

Vonesat dhe sfidat në afatet kohore:

Përmbushja: 60% (Ka pasur vonesa, veçanërisht në kalimin e shërbimeve tatimore dhe mbështetje për trajnime, por ka përparim në zhvillimin e platformave).

Sfida: Vonesat e shërbimeve dhe mbështetje të pamjaftueshme për bizneset për kalimin në sistemet dixhitale.

Përmbledhje për Afatin Kohor të Zbatimit: 60%

4. Rimarrja e Investimeve dhe ndikimi në ekonomi (15%)

Kthimi i Investimeve dhe rritja e produktivitetit:

Përmbushja: 85% (Rritja e produktivitetit dhe mundësitë për të rritur efikasitetin janë të dukshme, veçanërisht në sektorët e shërbimeve dhe turizmit).

Sfida: Pjesëmarrja e grupeve vulnerabël dhe bizneseve të sektorëve më të vogla mund të jetë më e ulët se pritej.

Përmbledhje për Rimarrjen e investimeve dhe ndikimin në Ekonomi: 80%

5. Cilësia e zbatimit dhe Monitorimi (10%)

Cilësia e implementimit dhe monitorimi:

Përmbushja: 70% (Ka pasur vonesa dhe pengesa në disa projekte, si dhe mungesa e kapaciteteve për mbështetje teknike dhe trajnime për bizneset).

Sfida: Çështje teknike dhe mungesë mbështetjeje për bizneset që janë të papërgatitura për kalimin në dixhitalizim.

Përmbledhje për cilësinë e zbatimit dhe Monitorimin: 70%

6. Komentet nga Palët e interesuara dhe ndikimi në Komunitet (5%)

Komentet e Shoqërisë Civile dhe Sindikatave:

Përmbushja: 60% (Shoqëria civile dhe sindikatat kanë mbështetur dixhitalizimin, por kanë theksuar se grupet e punës të sektorëve informalë dhe ruralë janë të përjashtuara).

Sfida: Integrimi i të gjithë grupeve, veçanërisht atyre që nuk kanë akses të drejtpërdrejtë në teknologji.

Përmbledhje për Komentet nga Palët e interesuara dhe ndikimi në Komunitet: 60%

7. Konfirmimet dhe kontestimet nga Auditimet dhe Kontrollimet (10%)

Raportet e Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe Auditimi i Brendshëm:

Përmbushja: 75% (Raportet e KLSH-së tregojnë përparim në dixhitalizim, por gjithashtu theksojnë vonesat dhe nevojën për përmirësime në menaxhimin e burimeve).

Sfida: Përdorimi më i shpejtë dhe efikas i fondeve është i nevojshëm për të arritur objektivat.

Përmbledhje për konfirmimet dhe kontestimet: 75%

Vlerësimi Përfundimtar i Përmbushjes së Programit deri në 2025:

Përmbledhje e vlerësimeve për secilin element:

1. Arritjet Sasiore: 82%
2. Përafrimi me Zotimet Financiare: 75%
3. Afati Kohor i Zbatimit: 60%
4. Rimarrja e Investimeve dhe Ndikimi në Ekonomi: 80%
5. Cilësia e Zbatimit dhe Monitorimi: 70%
6. Komentet nga Palët e Interesuara dhe Ndikimi në Komunitet: 60%
7. Konfirmimet dhe Kontestimet nga Auditimet dhe Kontrollimet: 75%

Vlerësimi i Përgjithshëm i Përmbushjes : 73%

Ky vlerësim tregon se programi ka arritur përparim të konsiderueshëm, veçanërisht në rritjen e dixhitalizimit dhe formalizimin e bizneseve, por ka ende sfida të mëdha për të përmbushur objektivat e tij të plota deri në vitin 2025.

Nevojiten përpjekje të mëtejshme për të përmirësuar infrastrukturën, përfshirjen e bizneseve të vogla dhe mbështetje më të gjerë për grupe vulnerabël.